

Nr 159.

Av herr **Johansson-Dahr m. fl.**, om ytterligare åtgärder för bekämpande av smugglingen av alkoholvaror.

Insmugglingen av alkoholvaror från andra länder utgör alltså ett avsevärt hinder för åstadkommande av den folknykterhet, som den svenska nykterhetslagstiftningen åsyftar.

Enligt tillgängliga uppgifter uppgingo under de 6 åren närmast före 1930 de mängder av alkoholvaror, som man försökte insmuggla, men som upptäcktes och beslagtogs, till i medeltal nära 90,000 liter årligen. Inom sakkunniga kretsar anses de beslagtagna partierna utgöra endast omkring $\frac{1}{10}$ av hela den rusdrycksmängd, som utgör föremål för smuggling. De insmugglade alkoholvarorna torde i övervägande grad utgöras av 95-procentig sprit. I betraktande härav kan alltså den årligen insmugglade kvantiteten av alkoholvaror beräknas motsvara i runt tal inemot 2 miljoner liter vanligt brännvin. Det är icke osannolikt, att mängden i verkligheten är ännu större.

Det skall villigt erkännas, att vederbörande tull- och polismyndigheter i vad på dem ankommer nedlagt ett förtjänstfullt arbete i syfte att motarbeta och stävja ifrågavarande brottsliga trafik. Likaså bör med tillfredsställelse konstateras, att enligt uppgifter från nyssnämnda myndigheter en väsentlig förbättring i hithörande förhållanden numera inträtt i så måtto, att smuggling av alkoholvaror icke längre i större omfattning bedrives eller understöddes av befolkningen i de kusttrakter, där smuggling ifrågakommer. Smugglingen har i stället blivit ett slags hantverk för sig, vilket utövas huvudsakligen av moraliskt avsigkomna och asociala individer, som bilda en särskild grupp i samhället.

Emellertid fortgår icke dess mindre verksamheten i oförminskad omfattning, och det synes nödvändigt, att statsmakterna vidtaga ännu kraftigare och mera verkamma åtgärder än hittills för syftet att inskränka och — så vitt möjligt — utrota densamma.

Ett viktigt medel för sådant ändamål synes ligga i ett närmare samarbete med de styrande i andra länder, vilka jämväl lida under spritsmugglingens olägenheter. Som bekant avslutades år 1925 i Helsingfors mellan 9 länder, som närmare beröras av sjöfarten på Östersjön, en konvention med syfte att hindra smugglingen av alkoholvaror å detta och angränsande farvatten. Säkerligen har nämnda konvention i avsevärd mån verkat försvärande ifråga om smugglingen. I varje fall har den tvingat utövarna av ifrågavarande verksamhet att söka nya vägar och former för arbetet. För hela riket uppvisa åren närmast efter 1925 mindre kvantiteter beslagtagna alkoholvaror

än åren närmast förut. Vad särskilt Stockholms tulldistrikt angår, pekar statistiken åter i motsatt riktning. I vilken mån berörda förhållanden kunna ha påverkats av Helsingforskonventionen, torde under dessa omständigheter vara svårt att utreda. Kvar står i allt fall det förhållandet, att smugglingen av alkoholvaror å Östersjön även efter 1925 varit och alltjämt är av stor omfattning och att konventionen ifråga alltså i sina verkningar icke till fullo motsvarat de förväntningar, som ställts på densamma.

Då konventionen emellertid utgjorde allenast ett första försök och man alltså vid dess avslutande icke hade gjorda erfarenheter att bygga på, innebäres i nu anförda förhållande ingen anledning till förvåning. Däremot synas alla skäl tala för, att en undersökning verkställes, huruvida icke med ledning av de under konventionens tillämpning hittills inhämtade erfarenheterna en förbättring av dess bestämmelser skulle kunna åvägabringas, varigenom det med konventionen avsedda syftet fullständigare skulle ernås.

Tillika synes böra undersökas, huruvida icke med avseende på förevarande angelägenhet sådan särskild intressegemenskap förefinnes mellan Sverige och vissa av de till Helsingforskonventionen anslutna staterna, isynnerhet Finland, att vid sidan av berörda konvention separata överenskommelser lämpligen borde träffas för syftet att i visst avseende eller inom visst område motarbeta smugglingen av alkoholvaror. Därest exempelvis en överenskommelse avslutades mellan Sverige och Finland om gemensam bevakningstjänst i Ålandshav och Bottniska viken samt om ömsesidig rätt för dessa stater att inom nämnda områden utan avseende å sjögränserna mellan deras respektive territorier övervaka och anhålla fartyg, skulle tvivelsutan härigenom ett betydande framsteg ha gjorts i riktning mot spritsmuggleriets utrotande. Det är bekant, att inom Finland intresse förefinnes för åtgärder av dylik innebörd.

Jämväl med avseende å bevakningstjänsten inom landet torde åtskilligt ännu kunna göras för spritsmugglingens bekämpande. Av synnerlig vikt är att den personal, som inom tull- och poliskårerna har att gent emot smuggeriförsök bevaka landets gränser, förses med tillräcklig och ändamålsenlig utrustning. Spritsmugglarna betjäna sig numera, som bekant, för ilandförandet av sina varor huvudsakligen av mycket snabbgående motorfartyg. Det synes uppenbart, att de tull- och polismän, som ha till uppgift att söka förhindra ifrågavarande trafik, å sin sida böra ha att förfoga över ett farkostmaterial, som icke är smugglarnas underlägset. — Vad särskilt angår den polispersonal, som hänvisas till sådan tjänstgöring, varom här är fråga, torde vid ordnandet av dess befordrings- och avlöningsförhållanden vederbörlig hänsyn böra tagas till den synnerligen ansträngande och utslitande beskaffenheten av ifrågavarande tjänstgöring. Det är tvivelsutan av stor vikt, att berörda personal i jämförelse med annan polispersonal tillgodoses med sådana befordrings- och lönevillkor, att en verkligt god rekrytering av spritpolisen städse kan äga rum.

En synnerligen viktig omständighet innebäres jämväl i befolkningens förhållande till smugglarna. Det har redan påpekats, att smugglingen numera

vanligen icke — såsom tidigare mångenstädes varit fallet — utövas såsom bisysselsättning av kustbefolkningen utan i regel bedrives av särskilda yrkesmän, mestadels tillhörande gruppen av kriminella och asociala individer. En annan fråga är emellertid, huru befolkningen reagerar gent emot ifrågasvarande yrkesmän och deras hantering: om den i allmänhet betraktar verksamheten med ovilja och åstundar dess undertryckande samt är beredd att medverka härtill, eller om den förhåller sig passiv och ointresserad, kanske till och med i vissa fall röjer sympati för rörelsen. Tidigare ha från vederbörande myndigheter ej sällan hörts klagomål över en viss oginhet och motvillighet från befolkningens sida, när det gällt att lämna biträde i kampen mot smuggligen. Det är uppenbart, att en dylik motvillighet eller enbart likgiltighet är ägnad att i synnerlig grad försvåra tullmännens och spritpolisens ifrågasvarande arbete. Befolkningen i kusttrakterna har av naturliga skäl de flesta tillfällena och de största möjligheterna att med sina iakttagelser följa smugglarna och förskaffa sig kännedom om dessas förehavanden. Myndigheternas arbete för smuggligen stävande underlättas därför väsentligt i den mån det vinner stöd från befolkningens sida, liksom utsikterna till framgång minskas, om ett sådant stöd uteblir.

Åtskilligt kan tvivelsutan i detta syfte vinnas genom en för ändamålet lämpad upplysningsverksamhet bland befolkningen. Den i Stockholm år 1924 bildade sammanslutningen för smuggligen bekämpande har till synes icke utan framgång bedrivit en dylik upplysningsverksamhet i kusttrakterna norr och söder om Stockholm. Den alltjämt fortgående smuggligen visar emellertid, att ytterligare åtgärder även i detta avseende äro av behovet påkallade.

En del sakkunniga hålla dock före, att det icke är nog med allenast upplysningsverksamhet för syftet ifråga. För befolkningen i kusttrakterna är det i många fall förenat med både obehag och andra risker att gent emot smugglarna lämna handräckning åt tullmännen och spritpolisen. Dessa risker böra åtminstone i vissa fall kunna kompenseras genom skäligen ekonomisk gottgörelse. Den personal, som har att å tjänstens vägnar bekämpa smuggligen, stimuleras i arbetet genom rätt till andel i värdet av gjorda beslag av smuggelvaror. Det är ju endast mänskligt, om befolkningen, som har kännedom härom, befinnes mindre villig att lämna handräckning i arbetet, så länge den icke får någon del av det eventuella utbytet. En utredning synes därför böra ske, huruvida och under vilka former rätt till ekonomisk gottgörelse på ett eller annat sätt skulle kunna beredas åt civil person, vilken verksamt bidragit till uppdragande av smugglingsförsök.

På grund av det anförda tillåta vi oss hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Konungen måtte anhålla om utredning och förslag rörande ytterligare åtgärder för bekämpande av smuggligen av alkoholvaror dels genom fortsatt och utvidgat samarbete med främmande makter, vilka jäm-

väl hava intresse i denna angelägenhet, och dels genom sådana mått och steg i övrigt, som kunna befinnas ägnade att giva större effektivitet åt bevakningstjänsten mot smuggeriet ifråga.

Stockholm den 20 januari 1933.

Robert Johansson-Dahr.

J. Bergman.

C. A. Carlsson.

Oscar Ericson.
